

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Біолого-технологічний факультет

**Методичні рекомендації
до виконання програми виробничої практики
та написання щоденника-звіту**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

Н «Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Н2 «Тваринництво»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

перший (бакалаврський)

ОПП

Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва

ФАКУЛЬТЕТ

Біолого-технологічний

Схвалено
науково-методичною комісією
біолого-технологічного
факультету
(протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.)

Укладачі: **Мерзлов С.В.**, доктор с.-г. наук, **Ластовська І.О.**, кандидат с.-г. наук,
Ставецька Р.В. доктор с.-г. наук **Ліскович В.А.**, **Титарьова О.М.**, кандидати с.-г. наук

Методичні рекомендації до виконання програми виробничої практики та написання щоденника-звіту для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Н2 «Тваринництво», ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва / С.В. Мерзлов та ін. за ред. О.М. Титарьової. Біла Церква, 2025. 23 с.

Викладено загальні положення про виробничу практику та написання щоденника-звіту.

Рецензент: **Бабенко О.І.**, канд. с.-г. наук, доцент

ЗМІСТ

	ВСТУП	4
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
2	ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ	6
3	РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ПРО ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ТА ВЕДЕННЯ ЩОДЕННИКА	7
4	ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ	8
5	ОРІЄНТОВНІ ТИПОВІ ЗАВДАННЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ ТА ОТРИМАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ	9
5.1.	Загальні завдання для здобувачів 3–4 курсів	9
5.2.	Завдання для здобувачів 3 курсу	9
5.3.	Завдання для здобувачів 4 курсу	10
6	ЗАХИСТ ЩОДЕННИКА-ЗВІТУ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ	11
7	ПЕРЕЛІК ГОСПОДАРСТВ БАЗ ПРАКТИКИ	14
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	19
	ДОДАТКИ	24

ВСТУП

Виробнича практика є невід'ємною складовою частиною підготовки фахівців за спеціальністю Н2 «Тваринництво» і має на меті формування у здобувачів професійних умінь і навичок, необхідних для майбутньої діяльності технолога з виробництва і переробки продукції тваринництва. Саме під час практики відбувається поєднання теоретичних знань, здобутих під час навчання, із реальними виробничими умовами сучасних агропідприємств.

Головним завданням практики є закріплення знань, з годівлі, генетики, розведення, технології виробництва і переробки продукції тваринництва, а також набуття досвіду роботи з технологічними процесами, сучасним обладнанням, системами утримання, годівлі, відтворення та обліку продуктивності тварин.

Виробнича практика спрямована на формування у здобувачів здатності приймати самостійні рішення в умовах виробництва, здійснювати технологічний контроль, аналізувати ефективність господарської діяльності, дотримуючись принципів біобезпеки, добробуту тварин та екологічної безпеки. Особлива увага приділяється розвитку аналітичного мислення, відповідальності, вмінню працювати в команді та застосовувати інноваційні підходи до організації виробничих процесів.

Методичні рекомендації визначають порядок проходження практики, вимоги до її змісту, оформлення звітної документації, критерії оцінювання та основні етапи виконання індивідуальних завдань. Вони покликані допомогти здобувачам систематизувати роботу, раціонально планувати час і забезпечити високий рівень практичної підготовки, відповідно до сучасних вимог аграрного виробництва і стандартів вищої освіти.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою виробничої практики є формування у здобувачів практичних професійних умінь, поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, набуття досвіду самостійної роботи в умовах сучасного аграрного виробництва та готовності до виконання виробничо-технологічних, організаційно-управлінських і аналітичних функцій майбутнього технолога.

Процес проходження навчальної практики зорієнтований на формування загальних та спеціальних компетентностей відповідно до ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва зі спеціальності Н2 «Тваринництво»:

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.

ФК 2. Здатність використовувати сучасні знання про способи відтворення, закономірності індивідуального розвитку та розведення тварин для ефективної професійної діяльності у галузі тваринництва.

ФК 3. Здатність використовувати знання з основних технологій заготівлі, виробництва та зберігання кормів для формування кормової бази підприємства.

ФК 4. Здатність до складання раціонів для різних видів і статевих вікових груп тварин та організації їх нормованої годівлі з урахуванням наявних фінансових та ресурсних обмежень.

ФК 5. Здатність застосовувати доцільні системи та способи утримання сільськогосподарських тварин і контролювати та оптимізувати мікроклімат технологічних приміщень.

ФК 6. Здатність застосовувати базові знання економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва.

ФК 7. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції скотарства.

ФК 8. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час

виробництва та переробки продукції свинарства.

ФК 9. Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції птахівництва.

ФК 10. Здатність застосовувати знання морфології, фізіології та біохімії різних видів тварин для реалізації ефективних технологій виробництва і переробки їх продукції.

ФК 11. Здатність застосовувати знання організації та управління технологічним процесом переробки продукції тваринництва для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.

ФК 12. Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

ФК 13. Здатність використовувати спеціальні знання для проведення санітарно-гігієнічних і профілактичних заходів на фермах та інших об'єктах із виробництва і переробки продукції тваринництва.

Результатом проходження виробничої практики є набуття здобувачем професійної компетентності, здатності до практичного застосування знань, формування фахового мислення та готовності до самостійної роботи в умовах сучасного виробництва продукції тваринництва.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Терміни та зміст практики визначається навчальним планом для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Н2 «Тваринництво».

До початку практики у навчальному закладі слід отримати: – навчально-методичний матеріал практики; – щоденник-звіт; – договір (2 екземпляри). Проходження практики розпочинається з вивчення основних інструкцій, положень та доповнень до них та консультації у керівника від бази практики щодо незрозумілих питань.

Підставою для проходження конкретним здобувачем практики є оформлений типовий договір між університетом та відповідним підприємством про проходження практики. На початку практики здобувачі отримують інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомлюються з правилами внутрішнього розпорядку організації, порядком отримання документації, правилами використання обладнання та матеріалів. Перелік тем індивідуальних завдань на початку практики доводять до відома керівника практики від підприємства. Залежно від потреб організації та інформації, яка може бути надана здобувачу, ним обирається індивідуальне завдання та обговорюється з керівником практики від підприємства та від навчального закладу. Індивідуальний графік передбачає етапи та терміни звітування про виконану роботу керівнику практики від підприємства (організації).

Відповідальний за практичну підготовку на факультеті:

- ❖ забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед відбуттям здобувачів на місце проходження практики;
- ❖ інформує здобувачів про звітність, яку потрібно надати до університету після закінчення терміну практики;

НПП - керівник практики від закладу вищої освіти (Білоцерківського НАУ):

- ❖ розробляє тематику індивідуальних завдань, яка враховує передбачувані теми кваліфікаційних робіт;
- ❖ узгоджує з керівником практики від підприємства (організації, установи) індивідуальні завдання з урахуванням особливостей місця практики;
- ❖ бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за місцями практики;
- ❖ здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- ❖ проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику.

Керівник практики від підприємства:

- ❖ відповідає за проведення практики;
- ❖ організовує практику згідно з програмою;
- ❖ визначає місце проходження практики;
- ❖ організовує ознайомлення здобувачів з правилами техніки безпеки і охорони праці;
- ❖ забезпечує виконання погоджених з навчальним планом графіків проходження практики;
- ❖ надає можливість здобувачам-практикантам користуватися програмним забезпеченням та необхідною для виконання програми практики документацією;
- ❖ створює необхідні умови для засвоєння практикантами нової техніки, передової технології, сучасних методів організації праці;
- ❖ контролює виконання Кодексу законів України про працю.

Здобувачі вищої освіти під час проходження виробничої практики на підприємствах зобов'язані:

- ❖ до початку практики одержати від керівника практики методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник), консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- ❖ своєчасно прибути до місця проходження практики;
- ❖ у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;

- ❖ суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;
- ❖ нести відповідальність за написання та оформлення щоденника-звіту з дотриманням принципів академічної доброчесності;
- ❖ своєчасно скласти залік та захистити звіт про проходження практики.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ПРО ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ТА ВЕДЕННЯ ЩОДЕННИКА

Практика повинна проходити згідно з програмою та календарно-тематичним планом під керівництвом керівників від бази практики та університету.

Для обліку роботи, що виконується за програмою практики, здобувач вищої освіти зобов'язаний вести щоденник, який є вихідним матеріалом для складання звіту.

У щоденнику щодня робиться запис про виконану роботу. Зокрема, записується її зміст, місце виконаної роботи та її обсяг, одержані при цьому результати. Оскільки щоденник є одним з основних джерел матеріалу для оформлення звіту про проходження практики, в ньому доцільно записувати необхідні статистичні дані про продуктивність тварин окремих видів, які розводяться в господарстві, виробництво продукції тваринництва, матеріали власних спостережень, а також ілюструвати його заповненими формами зоотехнічного і племінного обліку.

Після завершення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань зазвичай у формі письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики від установи, підприємства. Цей звіт подається здобувачем вищої освіти на рецензування керівнику практики від кафедри.

Захист звіту про виробничу практику проводиться перед комісією впродовж перших десяти днів нового семестру форма контролю – залік.

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика – для здобувачів спеціальності Н2 «Тваринництво» – це структурований етап освітнього процесу, спрямований на формування професійних компетентностей майбутнього технолога через безпосередню участь у виробничих процесах на сучасних підприємствах аграрного сектору.

Вона передбачає поєднання теоретичної підготовки з реальними умовами виробництва, закріплення знань із дисциплін фахового циклу (розведення, годівля, гігієна, технологія переробки, організація виробництва тощо) та набуття навичок практичного

управління технологічними процесами у тваринництві й первинній переробці продукції та набуття умінь працювати з фактичним матеріалом виробничої діяльності підприємства і використовувати його для виконання кваліфікаційних робіт.

Виробнича практика проводиться відповідно до графіка навчального процесу згідно з навчальним планом здобувачі вищої освіти біолого-технологічного факультету проходять виробничу практику (6-й семестр) та (8-й семестр).

Місце проведення практики визначається розпорядженням деканату відповідно до укладених договорів. Керівниками практики призначаються викладачі випускаючих кафедр, які за своїм фахом можуть забезпечити повне формування визначених програмою умінь та практичних навичок.

Здійснювати керівництво виробничою практикою першого бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю Н2 «Тваринництво» можуть викладачі, які мають науковий ступінь доктора чи кандидата наук, доктора філософії.

5. ОРІЄНТОВНІ ТИПОВІ ЗАВДАННЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ ТА ОТРИМАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

5.1. Загальні завдання для здобувачів 3–4 курсів

1. Ознайомитись із загальною структурою підприємства, його спеціалізацією, формою власності, виробничими потужностями та чисельністю персоналу.
2. Провести аналіз організаційно-технологічної структури господарства: тваринницьких приміщень, пунктів первинної переробки.
3. Зібрати статистичні дані про чисельність, порідний склад, структуру стада та динаміку продуктивності тварин за останні 3 роки.
4. Проаналізувати систему забезпечення господарства кормами, енергоресурсами, ветеринарним обслуговуванням.
5. Проаналізувати рівень механізації виробничих процесів, стан обладнання, наявність сучасних автоматизованих систем обліку.

Результати оформлюються у вигляді коротких звітних таблиць, аналітичних схем та висновків із пропозиціями щодо підвищення ефективності виробництва.

5.2. Завдання для здобувачів 3 курсу

1. Годівля с.-г. тварин

Вивчити систему організації годівлі сільськогосподарських тварин у господарстві, встановити склад, поживність і забезпеченість кормами, визначити якість кормів за органолептичними показниками; ознайомитися з програмами за допомогою яких складають

добовий раціон для окремої групи тварин, провести розрахунок його енергетичної цінності (обмінна енергія, перетравний протеїн) та оцінити ефективність годівлі за показниками продуктивності тварин.

2. Розведення с.-г. тварин

Ознайомитися з організацією селекційно-племінної роботи у господарстві, родоводом тварин, з зоотехнічною документацією (журнал осіменіння, акт приплоду, картку обліку продуктивності); провести аналіз селекційних показників.

3. Гігієна, добробут і біобезпека тварин

Сформувати в студентів цілісне уявлення про вимоги до умов утримання сільськогосподарських тварин, їх добробуту та біобезпеки; навчити оцінювати мікроклімат, санітарно-гігієнічний стан приміщень, рівень стресу й благополуччя тварин, а також ризики поширення інфекційних хвороб.

4. Механізація процесів у тваринництві

Вивчити рівень механізації технологічних процесів у тваринництві, ознайомитися з конструкцією та принципом дії обладнання для приготування, транспортування, зберігання і роздавання кормів, систем доїння та видалення гною; оцінити енергоефективність використання машин, провести порівняльну характеристику доїльних установок різних типів і запропонувати заходи з удосконалення технічного оснащення тваринницького господарства.

Безпека життєдіяльності та цивільний захист

Ознайомитись з системою охорони праці на тваринницькому підприємстві, визначити потенційні ризики для працівників, оцінити стан дотримання техніки безпеки, санітарних та протипожежних норм; ознайомитися з планом дій персоналу в надзвичайних ситуаціях та сформулювати рекомендації щодо підвищення рівня безпеки праці й захисту персоналу та тварин у кризових умовах.

5.3. Завдання для здобувачів 4 курсу

1. Технологія виробництва молока і яловичини

Вивчити стан і структуру стада великої рогатої худоби, показники продуктивності молочного та м'ясного напрямів, систему відтворення стада й організацію технологічного процесу виробництва молока; оцінити ефективність годівлі, розрахувати коефіцієнт конверсії корму та розробити пропозиції щодо підвищення надоїв і приростів живої маси.

2. Технологія виробництва продукції свинарства

Ознайомитися з напрямом і масштабами виробництва свинини в господарстві, дослідити структуру стада свиней і показники їх продуктивності, вивчити організацію

відтворення поголів'я та використання кормів; скласти схему циклу виробництва свинини й оцінити ефективність застосовуваних раціонів.

3. Технологія виробництва продукції птахівництва

Ознайомитися з технологічними процесами виробництва м'ясної та яєчної продукції птахівництва, вивчити біологічні особливості птиці, структуру поголів'я, систему годівлі, утримання, відтворення, інкубації, вирощування та забою. Оцінити продуктивність птиці, ефективність використання кормів, технічне оснащення, показники мікроклімату, санітарно-гігієнічний стан та рівень біобезпеки. Виконати аналітичні розрахунки, оформити зоотехнічну документацію.

4. Технологія переробки продукції тваринництва

Вивчити технологічні лінії переробки молока та м'яса, розглянути етапи виробництва продукції; оцінити якість готової продукції за органолептичними показниками й окреслити шляхи вдосконалення технологічних процесів.

5. Охорона праці і екологічна безпека

Проаналізувати стан охорони праці на підприємстві, санітарні умови виробничих приміщень, виявити потенційно небезпечні фактори для працівників; оцінити екологічні аспекти виробництва, поводження з відходами та розробити пропозиції щодо поліпшення умов праці, зменшення впливу виробництва на довкілля й підвищення рівня безпеки.

6. ЗАХИСТ ЩОДЕННИКА-ЗВІТУ З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення практики здобувач повинен у триденний термін представити керівнику практики щоденник-звіт. Після представлення всіх зазначених матеріалів захищає щоденник-звіт про проходження практики. При оцінці підсумків роботи здобувача на практиці береться до уваги якість усіх виконаних ним робіт і характеристики, наданої йому керівником практики від організації із записом у щоденнику. Усна доповідь здобувача може включати:

1. Постановку мети і завдань виробничої практики.
2. Загальну характеристику бази виробничої практики.
3. Опис виконаних робіт, завдань і результатів.
4. Обґрунтування висновків і пропозицій щодо подальшого використання матеріалів практики.

Оцінка із виробничої практики вноситься до індивідуального навчального плану здобувача та відомість.

Система оцінювання проходження навчальної практики за шкалою ECTS

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов’язковим повторним вивченням	

Бали в діапазоні оцінки 90–100 здобувач отримує, якщо результати практики оформлено та захищено бездоганно. Здобувач засвоїв матеріал, глибоко і всебічно знає зміст науково-виробничої практики. На всі запитання щодо змісту виробничої практики та виконаної роботи дає повні й точні відповіді, логічно мислить, вільно використовує набуті знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

Бали в діапазоні оцінки 74–89 здобувач отримує, якщо наявні несуттєві зауваження щодо змісту та оформлення результатів. Здобувач добре засвоїв матеріал, володіє основними аспектами практики, аргументовано викладає їх, має практичні навички. У відповідях на запитання щодо змісту виробничої практики висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу при аналізі практичного змісту.

Бали в діапазоні оцінки 60–73 здобувач отримує у разі недбалого оформлення результатів виробничої практики та щоденника. Мають місце окремі розрахункові та логічні похибки. Характеристика здобувача в цілому позитивна.

Бали в діапазоні оцінки 1–59 здобувач отримує, якщо оцінка виставляється, якщо програма практики не виконана. Характеристика здобувача з бази практики негативна. Здобувач не дає задовільних відповідей. Здобувачу, який не виконав завдання щодо змісту виробничої практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно за виконання умов, визначених факультетом. Матеріали з практики, які здобувач здає відповідальному на факультеті за практичну підготовку залишаються в деканаті. Здобувачі, які не захистили в призначений термін звіти з практики, вважаються тими, хто має академічну заборгованість.

ПЕРЕЛІК ГОСПОДАРСТВ БАЗ ПРАКТИКИ

№ з/п	Назва підприємства	Термін дії договору
Вінницька область		
1.	ФГ «Агро-В» Гайсинський р-н	безстроково
2.	Гордіївська філія ПрАТ «Зернопродукт» Гайсинський р-н	безстроково
3.	ПрАТ «Племзавод Літинський» Вінницький р-н	безстроково
4.	ФГ «Фавор ВГВ» Вінницький р-н	безстроково
5.	СТОВ «Хлібороб» Хмільницький р-н	безстроково
6.	Іллінецька філія ПрАТ «Зернопродукт» м. Іллінці	безстроково
7.	СВК «Поділля» Гайсинський р-н	безстроково
8.	ФГ «Дружба-Л» Вінницький р-н	безстроково
9.	ФГ «Крук» Вінницький р-н	безстроково
10.	ТОВ «Терра Фуд» м. Тульчин	31.12.2029
11.	Філія Переробний комплекс ТОВ «ВПФ» м. Ладижин	31.12.2028
12.	Філія Птахокомплекс ТОВ «ВПФ» м. Ладижин	31.12.2029
13.	ТОВ «ПРОД-МОВА» Вінницький р-н	31.12.2029
14.	СТОВ «Неморож» Тульчинський р-н	31.12.2029
15.	ПРАТ ПК «Поділля» Тульчинський р-н	31.12.2029
16.	ФГ «Вітант» Гайсинський р-н	31.12.2029
17.	ПП «Екомолпродукт» Вінницький р-н	31.12.2009
18.	ДПДГ «Олександрівське» Гайсинський р-н	31.12.2029
19.	ФГ «Еко-Мир» Вінницький р-н	31.12.2029
Волинська область		
20.	ТЗОВ «Забіяка» Луцький р-н	безстроково
21.	СВК «Батьківщина» Ковельський р-н	31.12.2028
Дніпропетровська область		
22.	СТОВ Агрофірма «Вільне» Новомосковський р-н	безстроково
Житомирська область		
23.	ТОВ «Галіївський маслозавод» Житомирський р-н	безстроково
24.	ПА «Грант» Житомирський р-н	безстроково
25.	ТОВ «Твій хліб» м. Коростень	31.12.2028
26.	ТОВ «Високе Агро» Житомирський р-н	31.12.2029
27.	СФГ ім. Мічуріна Бердичевський р-н	31.12.2029
Івано-Франківська область		
28.	ФГ «Прометей» Коломийський р-н	31.12.2029
Київська область		
29.	ТДВ «Терезине» Білоцерківський р-н	безстроково
30.	СТОВ «Агросвіт» Обухівський р-н	31.12.2029
31.	СВК ім. Щорса Білоцерківський р-н	безстроково
32.	НВЦ БНАУ	необмежений
33.	ПСП «Слобода» Білоцерківський р-н	безстроково
34.	ДП «Кліринг Агро» Білоцерківський р-н	безстроково
35.	ТОВ «Селекційний центр свинарства» Білоцерківський р-н	безстроково
36.	ТОВ «Сквира –Агро» Білоцерківський р-н	безстроково
37.	ПП «Маршалок» м. Біла Церква	безстроково
38.	ПП «Сімола» Білоцерківський р-н	безстроково
39.	ТОВ «Антонівський м'ясокомбінат» Білоцерківський р-н	безстроково
40.	ФОП Співак Ю.В. Білоцерківський р-н	безстроково
41.	ПрАТ «Білоцерківський консервний завод» м. Біла Церква	безстроково
42.	ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка»	безстроково

	Білоцерківський р-н	
43.	ПрАТ «Агрофорт» Обухівський р-н	безстроково
44.	ТОВ «Оско-груп» Білоцерківський р-н	безстроково
45.	СФГ «Колосок» Білоцерківський р-н	безстроково
46.	ДП ДГ «Озерна» Білоцерківський р-н	безстроково
47.	ТОВ М'ясопереробний комбінат «Баварія» Білоцерківський р-н	безстроково
48.	ТОВ «Д.С.М.-Господар» Білоцерківський р-н	безстроково
49.	ТОВ «Мілк-Айленд» Білоцерківський р-н	безстроково
50.	ПП «Росава Агро» м. Миронівка	безстроково
51.	ТОВ «Ківшовата Агро» Білоцерківський р-н	безстроково
52.	ТОВ «Весела Свинка» Обухівський р-н	безстроково
53.	ТОВ «Тайниця-Агро» Білоцерківський р-н	безстроково
54.	ТОВ «Оріховецьке» Білоцерківський р-н	безстроково
55.	ТОВ «Фастівка» Білоцерківський р-н	безстроково
56.	ТОВ «Ставищанський маслозавод» Білоцерківський р-н	безстроково
57.	ТОВ «Зеніт» Білоцерківський р-н	31.12.2028
58.	ПрАТ «ЖЛК-Україна» м. Біла Церква	31.12.2028
59.	ТОВ «Агродар-Інвест» Білоцерківський р-н	31.12.2028
60.	ДП «Чайка» Бориспільський р-н	31.12.2028
61.	ТОВ «Тетіївський пряник» м. Тетіїв	31.12.2028
62.	ТОВ «ВВ-Альянс+» м. Біла Церква	31.12.2028
63.	ТОВ «Українська креветка» Білоцерківський р-н	31.12.2028
64.	СТОВ «Старинська птахофабрика» Бориспільський р-н	31.12.2028
65.	ПрАТ «Кагма» м. Кагарлик	31.12.2028
66.	Філія «БМК ТОВ «Террафуд»	31.12.2028
67.	ПП «Агро Потіївка» Білоцерківський р-н	31.12.2028
68.	ТОВ «Мілк Груп» м. Біла Церква	31.12.2028
69.	ТОВ «Енотека Гудвайн» м. Київ	31.12.2028
70.	ДП «Ферми Данам» Обухівський р-н	31.12.2028
71.	Миронівський МПЗ «Легко» Обухівський р-н	31.12.2028
72.	ПП «Острівське» Білоцерківський р-н	31.12.2028
73.	ТОВ «Альфа-Вет» м. Київ	31.12.2028
74.	ТОВ «АгроПроперті» Обухівський р-н	31.12.2028
75.	ФОП «Коцел» м. Біла Церква	31.12.2028
76.	ТОВ «Екодиво Україна» м. Київ	безстроково
77.	ТОВ «Полюс» Обухівський р-н	31.12.2028
78.	ТОВ Агрофірма «Інтерагросервіс»	31.12.2029
79.	ФГ «Нота» Білоцерківський р-н	31.12.2029
80.	ТОВ «М'ясопереробне підприємство. Агроторговий дім» Білоцерківський р-н	31.12.2029
81.	СГПП ім. Гагаріна Білоцерківський р-н	31.12.2029
82.	ТОВ «Зінпро Україна» м. Київ	31.12.2029
83.	ТОВ «Агродар-Інвест» Білоцерківський р-н	31.12.2029
84.	ПСП АФ «Світанок» Білоцерківський р-н	31.12.2029
85.	СВК «Розаліївський» Білоцерківського р-ну	31.12.2029
86.	ТОВ «Агросектор-М» Білоцерківський р-н	31.12.2029
87.	ТОВ «Євро Фуд сервіс» м. Біла Церква	31.12.2029
88.	ПСП «Діар» Білоцерківський р-н	31.12.2029
89.	ТОВ «СтейкАгро» Бориспільський р-н	31.12.2029
90.	ТОВ «Острійківське» Білоцерківський р-н	31.12.2029

91.	ТОВ «Ресілієнт Матюші» Білоцерківський р-н	31.12.2029
92.	СП ТОВ «Нива Переяславщини» Бориспільський р-н	31.12.2029
93.	ТОВ «Агрофірма Колос» Білоцерківський р-н	31.12.2029
94.	ТОВ «Омега Три» м. Київ	31.12.2029
95.	ТОВ «Вояж Стандарт» Білоцерківський р-н	31.12.2029
96.	ТОВ «Вектор плюс» Білоцерківський р-н	31.12.2029
97.	ТОВ «Біофарма Плаза» м. Біла Церква	31.12.2029
98.	ТОВ «Київський обласний хлібопекарський комплекс, Українсько-Словенське спільне підприємство» Фастівський р-н	31.12.2029
Кіровоградська область		
99.	ТОВ «Райагрозем» Олександрійський р-н	безстроково
100.	ТОВ «Ятрань» Голованівський р-н	безстроково
101.	ТОВ «Ясинський хутір» Олександрівський р-н	безстроково
102.	СВК «Україна» Новоукраїнський р-н	безстроково
103.	ТДВ «М'ясокомбінат Ятрань» м. Кропивницький	безстроково
104.	ТОВ «Молочна Майстерня» Голованівський р-н	31.12.2028
105.	ФГ «Олександрівське» Олександрійський р-н	31.12.2029
106.	ПП «Харчовик» Новоукраїнський р-н	31.12.2029
107.	ФОП Білоконь Владислав Юрійович Голованівський-н	31.12.2029
Львівська область		
108.	ТОВ «Коудайс Україна» Золочівський р-н	31.12.2029
Миколаївська область		
109.	СВК «Україна молода» Первомайський р-н	безстроково
110.	ФГ «Добродійне» Первомайський р-н	безстроково
111.	ТОВ «Первомайський молочний комбінат» м. Первомайськ	31.12.2028
Полтавська область		
112.	ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат» м. Глобіно	безстроково
113.	ТОВ «Лубенський молочний завод» м. Лубни	31.12.2028
114.	ТОВ «Гармонія продукт» м. Лубни	безстроково
Рівненська область		
115.	ТЗОВ «Роко-М'ясо» Рівненський р-н	безстроково
Сумська область		
116.	ТОВ «Українсько-Голандська агрокомпанія» Шосткинський р-н	31.12.2028
Тернопільська область		
117.	ПП «Галичина Агро» Тернопільський р-н	безстроково
Хмельницька область		
118.	ТОВ «Вест Екофудс Лімітед» Хмельницький р-н	31.12.2028
Черкаська область		
119.	СТОВ ім. Ватутіна Звенигородський р-н	безстроково
120.	ПП «Дронго» Звенигородський р-н	безстроково
121.	ТОВ «Дзензелівське» Уманський р-н	Безстроково
122.	ДП «Агрофірма Іскра» Золотоніський р-н	безстроково
123.	СТОВ «Іскра» Черкаський р-н	Безстроково
124.	СФГ «Петровіт» Уманський р-н	безстроково
125.	ТОВ «Чорнобайпродсервіс» Золотоніський р-н	безстроково
126.	ФГ «Вітас» ІК Чорнобаївський р-н	безстроково
127.	ПрАТ «Уманське племпідприємство» Уманський р-н	безстроково
128.	Філія приватно-наково- виробничої компанії Інтербізнес «Черкаська» Золотоніський р-н	безстроково

129.	ТОВ «Канівське підприємство по відгодівлі худоби» Черкаський р-н	безстроково
130.	СФГ «Олеся» Уманський р-н	безстроково
131.	СТОВ «Коробіївський» Золотоніський р-н	31.12.2028
132.	СТОВ «Вільшанка» Звенигородський р-н	31.12.2028
133.	ПАТ «Звенигородський сироробний комбінат»	31.12.2028
134.	ТОВ «Він-груп» м. Черкаси	31.12.2028
135.	ФГ «М.П. Пустовий» Черкаський р-н	31.12.2028
136.	СФГ «Білий Лебідь» Черкаський р-н	31.12.2028
137.	СФГ «Петровіт» Уманський р-н	31.12.2028
138.	ПрАТ «Миронівська птахофабрика» Черкаський р-н	31.12.2029
139.	ФГ «Хлібний Колос» Черкаський р-н	31.12.2009
140.	СТОВ «Ломовате» Черкаський р-н	31.12.2029
141.	ДПДГ «Нива» ІРІГТ Уманський р-н	31.12.2029
142.	ТОВ СП «Щире» Черкаський р-н	31.12.2029
143.	ПП «Агроспецпроект» Золотоніська філія	31.12.2028
Чернігівська область		
144.	ТОВ «Мена-Авангард» Корюківський р-н	безстроково
145.	ТОВ «Березнянський» Корюківський р-н	безстроково
146.	ТОВ «Хлібороб» Прилуцький р-н	31.12.2028
147.	ФГ «Верітас Агро» Ніжинський р-н	31.12.2029
148.	ТОВ «Птахи Прилуччини» м. Прилуки	31.12.2029
149.	ТОВ «Рожнівка Агро» Прилуцький р-н	31.12.2029
150.	СТОВ «Інтер» Прилуцький р-н	31.12.2029
151.	ФГ «Рось-2008» Чернігівський р-н	31.12.2029

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>
2. Закон України «Про освіту»: зі з змінами та доповненнями URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності». Офіційний вісник України. 2012. № 59. С. 2366.
4. Залуцька Х. Я. Стратегія підприємства: навчальний посібник. МОН України, НУ «Львівська політехніка». Л.: Растр-7, 2017. 247 с.
5. Калина А.В. та ін. Сучасний економічний аналіз і прогнозування: Посібник. К., 2007. 272 с.
6. Конституція України: зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96>
7. Про затвердження форм документів з підготовки фахівців у закладах вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.02.2019 № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0233-19>
8. Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня для спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» в галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 1432 від 21 грудня 2018 року.
9. Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня для спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» в галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».
10. Скляренко О. В., Петрушко М. П. Основи виробництва продукції тваринництва : навч. посібник. Харків : РВВ ДБТУ, 2022. 140 с.
11. Стародубець О. О. Тваринництво (з основами технологій виробництва продукції тваринництва) : навч. посібник. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2017. 304 с.
12. Мирось В. В., Василець В. Г., Ковтун С. Б. Практикум з технології виробництва продукції тваринництва : навч. посібник. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2012. 172 с
13. Бусенко О. Т., Скоцик В. Є., Маценко М. І. та ін. (ред. О. Т. Бусенка) Технологія виробництва продукції тваринництва : підручник. Київ : Агроосвіта, 2013. 492 с.

ДОГОВІР № _____

на проведення практики здобувачів вищої освіти Білоцерківського національного аграрного університету, ОР «Бакалавр»
місто Біла Церква «____» _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони **Білоцерківський національний аграрний університет**-в особі **першого проректора, професора Володимира НЕДАШКІВСЬКОГО** діючого на підставі статуту

і, з другої сторони _____
(назва підприємства, організації, установи)

(далі – база практики), в особі _____
(посада)

_____, діючого на підставі _____
(прізвище, ініціали)

_____, (далі-сторони)
(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цей договір:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів на практику згідно з календарним планом:

№ п/н	Спеціальність, П.І.Б., здобувачів	ОПП	Курс	Вид практики	Термін практики початок-кінець
	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва		виробнича	

1.2. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.3. Створити необхідні умови для використання здобувачами програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.4. Забезпечити здобувачам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам-практикантам від університету можливість користуватись матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходу на роботу здобувачів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти університет.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного здобувача-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати здобувачам можливість збору інформації для курсових та дипломних робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею.

2. Університет зобов'язується:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів, які направляються на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання здобувачами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з здобувачами під час проходження практики.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і університету.

3.5. Місцезнаходження:

Білоцерківський національний аграрний університет: пл. Соборна 9/1 м. Біла Церква
Київської області 09117

База практики _____

Підписи та печатки:

Перший проректор університету:
Володимир НЕДАШКІВСЬКИЙ
(підпис)

Керівник підприємства:

(підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “___” _____ 20__ року

М.П. “___” _____ 20__ року

Методичне видання

**Методичні рекомендації
до виконання програми виробничої практики
та написання щоденника-звіту**

**Мерзлов Сергій Віталійович
Ластовська Ірина Олександрівна
Ставецька Руслана Володимирівна
Ліскович Володимир Андрійович
Титарьова Олена Михайлівна**